

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 171 (XV) — Nr. 220

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 2 aprilie 2003

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Pagina</u>
LEGI ȘI DECRETE		
92. — Lege pentru aderarea României la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992	1	transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992 14
Convenție privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale	2-13	
137. — Decret privind promulgarea Legii pentru aderarea României la Convenția privind efectele		
		DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE
		Decizia nr. 90 din 4 martie 2003 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă 14-16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru aderarea României la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — România aderă la Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 16 decembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 4 martie 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

București, 18 martie 2003.
Nr. 92.

CONVENȚIE privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale*)

PREAMBUL

Părțile la prezenta convenție, conștientizând că este deosebit de important, în interesul generațiilor prezente și viitoare, să se protejeze ființele umane și mediul împotriva efectelor accidentelor industriale, recunoscând că este important și urgent să se prevină efectele nocive grave ale accidentelor industriale asupra ființelor umane și mediului și să se promoveze toate măsurile de natură să încurajeze aplicarea rațională, economică și eficientă a măsurilor de prevenire, pregătire și intervenție, pentru a permite o dezvoltare economică durabilă și corespunzătoare din punct de vedere al protecției mediului, ținând cont de faptul că efectele accidentelor industriale se pot face simțite dincolo de frontiere și necesită cooperarea dintre state, afirmând necesitatea de a promova o cooperare internațională activă între statele în cauză înainte, în timpul și după producerea unui accident, de a intensifica strategiile corespunzătoare și de a întări și a coordona acțiunea la toate nivelurile corespunzătoare, în scopul prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul efectelor transfrontiere ale accidentelor industriale, remarcând importanța și utilitatea acordurilor bilaterale și multilaterale pentru prevenirea, pregătirea și intervenția în cazul efectelor accidentelor industriale, conștiente de rolul jucat în această privință de Comisia Economică a Națiunilor Unite pentru Europa (CEE) și reamintind, între altele, Codul de conduită al CEE privind poluarea accidentală a apelor interioare transfrontiere și Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontier, având în vedere dispozițiile relevante ale Actului final al Conferinței pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE), Documentul final al Reuniunii reprezentanților statelor participante la CSCE de la Viena și rezultatele Reuniunii CSCE privind protecția mediului de la Sofia, precum și activitățile și mecanismele relevante ale Programului Națiunilor Unite în domeniul mediului (PNUM), în special programul APELL, ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM), în special Codul practicilor de prevenire a accidentelor industriale majore, și din cadrul altor organizații internaționale relevante, luând în considerare dispozițiile relevante ale Declarației Conferinței Națiunilor Unite privind mediul uman, în special principiul 21, conform căruia statele, în conformitate cu Carta Națiunilor Unite și cu principiile de drept internațional, au dreptul suveran de a-și exploata propriile resurse în funcție de politica lor de mediu și răspunderea de a garanta că activitățile desfășurate în cadrul jurisdicției lor sau sub controlul lor nu afectează mediul altor state ori zone situate în afara limitelor jurisdicției lor, ținând cont de principiul „poluatorul plătește” ca principiu general al dreptului internațional în domeniul mediului, subliniind principiile dreptului internațional și ale uzanței internaționale, în special principiile bunei vecinătăți, reciprocității, nediscriminării și bunei-credințe, au convenit asupra următoarelor dispoziții:

ARTICOLUL 1

Definiții

În sensul prezentei convenții:

- a) *accident industrial* reprezintă un eveniment cauzat de o acțiune necontrolată în desfășurarea unei activități care presupune utilizarea de substanțe periculoase:
- (i) într-o instalație, de exemplu în timpul fabricării, utilizării, stocării, manipulării ori eliminării; sau
  - (ii) în timpul transportului, în măsura în care se încadrează în prevederile art. 2 alin. 2 lit. d);
- b) *activitate periculoasă* reprezintă orice activitate în care una sau mai multe substanțe periculoase sunt ori pot fi prezente în cantități egale sau superioare cantităților limită enumerate în anexa nr. I la prezenta convenție și care poate avea efecte transfrontiere;
- c) *efecte* reprezintă orice consecință nocivă directă sau indirectă, imediată ori întârziată a unui accident industrial, care afectează în special:
- (i) ființele umane, flora și fauna;
  - (ii) solul, apa, aerul și peisajul;
  - (iii) interacțiunea dintre factorii menționați la pct. (i) și (ii);
  - (iv) bunurile materiale și patrimoniul cultural, inclusiv monumentele istorice;
- d) *efecte transfrontiere* reprezintă efectele grave care se manifestă în limitele jurisdicției unei părți, ca urmare a unui accident industrial produs sub jurisdicția unei alte părți;
- e) *operator* reprezintă orice persoană fizică sau juridică, inclusiv autoritățile publice, care este responsabilă de o activitate, cum ar fi supravegherea, planificarea pentru desfășurarea unei activități sau desfășurarea unei activități;
- f) *parte* reprezintă, în cazul în care nu se prevede altfel, o parte contractantă la prezenta convenție;

g) *parte de origine* reprezintă orice parte sau părți sub jurisdicția căreia/căroră se produce sau se poate produce un accident industrial;

h) *parte afectată* reprezintă orice parte sau părți afectată/afectate sau care poate/pot fi afectată/afectate de efectele transfrontiere ale unui accident industrial;

i) *părți implicate* reprezintă orice parte de origine și orice parte afectată;

j) *publicul* reprezintă una sau mai multe persoane fizice sau juridice.

ARTICOLUL 2

Domeniul de aplicare

1. Prezenta convenție se aplică prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul accidentelor industriale care pot avea efecte transfrontiere, inclusiv al efectelor unor astfel de accidente provocate de catastrofe naturale, precum și cooperării internaționale privind asistența mutuală, cercetarea și dezvoltarea, schimbul de informații și schimburile de tehnologii în domeniul prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul accidentelor industriale.

2. Prezenta convenție nu se aplică în cazul:

- a) accidentelor nucleare sau urgențelor radiologice;
- b) accidentelor care se produc la instalațiile militare;
- c) cedării digurilor, cu excepția efectelor accidentelor industriale provocate de aceasta;
- d) accidentelor din transporturile terestre, cu următoarele excepții:
  - (i) intervenții de urgență ca urmare a unor astfel de accidente;
  - (ii) transporturi pe amplasamentul unde se desfășoară activități periculoase;
- e) eliberării accidentale de organisme modificate genetic;

*) Traducere.

f) accidentelor cauzate de activități în mediul marin, inclusiv explorarea sau exploatarea fundurilor de mare;

g) scurgerilor de produse petroliere sau de alte substanțe nocive în mare.

ARTICOLUL 3

Dispoziții generale

1. Ținând cont de eforturile deja depuse la nivel național și internațional, părțile adoptă măsurile corespunzătoare și cooperează în cadrul prezentei convenții pentru a proteja ființele umane și mediul împotriva accidentelor industriale, prin prevenirea în măsura posibilului a acestor accidente, prin diminuarea frecvenței și a gravității lor și prin atenuarea efectelor lor. În acest scop trebuie aplicate măsurile de prevenire, pregătire și intervenție, inclusiv măsurile de refacere.

2. Părțile dezvoltă și aplică fără întârziere, prin intermediul schimburilor de informații, al consultărilor și al altor măsuri de cooperare, politici și strategii care au drept scop reducerea riscurilor de accidente industriale și îmbunătățirea măsurilor de prevenire, pregătire și intervenție, inclusiv a măsurilor de refacere, ținând cont, pentru a evita suprapunerile inutile, de eforturile deja realizate la nivel național și internațional.

3. Părțile se asigură că operatorul este obligat să ia toate măsurile necesare pentru ca activitatea periculoasă să se desfășoare în deplină siguranță și pentru a preveni accidentele industriale.

4. În aplicarea dispozițiilor prezentei convenții părțile adoptă măsurile legale, de reglementare, administrative și financiare corespunzătoare pentru prevenirea, pregătirea și intervenția în cazul accidentelor industriale.

5. Dispozițiile prezentei convenții nu aduc atingere obligațiilor părților în temeiul dreptului internațional privind accidentele industriale și activitățile periculoase.

ARTICOLUL 4

Identificare, consultare și avis

1. În vederea adoptării măsurilor preventive și stabilirii măsurilor de pregătire, partea de origine ia măsurile corespunzătoare pentru a identifica activitățile periculoase în cadrul jurisdicției sale și asigură notificarea părților afectate cu privire la orice activitate de acest tip propusă sau existentă.

2. La inițiativa oricăreia dintre aceste părți, părțile implicate angajează discuții cu privire la identificarea acelor activități periculoase care, în mod rezonabil, pot avea efecte transfrontiere. Dacă părțile implicate nu cad de acord asupra includerii unei activități în categoria activităților periculoase de acest tip, una dintre părți, oricare ar fi ea, poate supune problema în discuție avizului unei comisii de anchetă, în conformitate cu anexa nr. II la prezenta convenție, dacă părțile implicate nu convin asupra unei alte metode de soluționare a problemei respective.

3. În ceea ce privește activitățile periculoase propuse sau existente, părțile aplică procedurile descrise în anexa nr. III la prezenta convenție.

4. Atunci când o activitate periculoasă face obiectul unei evaluări a impactului asupra mediului, conform Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontier, și dacă această evaluare include o estimare a efectelor accidentelor industriale rezultate din activitatea periculoasă care se desfășoară conform dispozițiilor prezentei convenții, decizia finală adoptată în sensul Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontier trebuie să îndeplinească cerințele relevante prevăzute de prezenta convenție.

ARTICOLUL 5

Extinderea voluntară

Părțile implicate ar trebui, la inițiativa oricăreia dintre părți, să inițieze discuții cu privire la includerea în categoria activităților periculoase a unei activități care nu este prevăzută în anexa nr. I. Părțile implicate pot să recurgă, de comun acord,

la un mecanism consultativ la alegerea lor sau la o comisie de anchetă, în sensul anexei nr. II, pentru consultare. Dacă părțile implicate convin în această privință, prezenta convenție sau orice parte a acesteia se aplică activității în cauză ca și cum ar fi o activitate periculoasă.

ARTICOLUL 6

Prevenirea

1. Părțile iau măsuri corespunzătoare pentru prevenirea accidentelor industriale, inclusiv măsuri care să determine operatorii să acționeze în vederea reducerii riscului de accidente industriale. Aceste măsuri pot include, dar nu se limitează la măsurile menționate în anexa nr. IV la prezenta convenție.

2. Pentru orice activitate periculoasă partea de origine solicită operatorului să demonstreze desfășurarea în condiții de siguranță a activității periculoase prin furnizarea de informații, de exemplu detalii esențiale ale procesului, inclusiv, dar fără a se limita la analiza și evaluarea descrise în detaliu în anexa nr. V la prezenta convenție.

ARTICOLUL 7

Luarea deciziilor privind alegerea amplasamentului

În cadrul sistemului său juridic partea de origine trebuie să instituie strategiile privind alegerea amplasamentului pentru noile activități periculoase și modificările semnificative ale activităților periculoase existente, în scopul limitării pe cât posibil a riscului pentru populație și mediu pentru toate părțile afectate. În cadrul sistemelor lor juridice părțile afectate trebuie să instituie politici legate de proiectele de amenajare importante în zonele care pot fi afectate de efectele transfrontiere ale unui accident industrial care rezultă în urma unei activități periculoase, astfel încât să limiteze pe cât posibil riscurile. La elaborarea și instituirea acestor politici părțile ar trebui să ia în considerare elementele enumerate în anexa nr. V pct. 2 subpct. 1—8 și în anexa nr. VI la prezenta convenție.

ARTICOLUL 8

Pregătirea pentru situații de urgență

1. Părțile iau măsuri adecvate pentru stabilirea și menținerea pregătirii în vederea unor situații de urgență, astfel încât să poată face față accidentelor industriale. Părțile asigură luarea măsurilor de pregătire pentru a atenua efectele transfrontiere ale unor astfel de accidente, măsurile care trebuie luate pe amplasament fiind în sarcina operatorului. Aceste măsuri pot include, dar nu se limitează la măsurile menționate în anexa nr. VII la prezenta convenție. În special, părțile implicate trebuie să se informeze reciproc cu privire la planurile lor de urgență.

2. Partea de origine asigură, în ceea ce privește activitățile periculoase, elaborarea și aplicarea planurilor de urgență pe amplasament, inclusiv măsuri de intervenție corespunzătoare și alte măsuri pentru prevenirea sau limitarea efectelor transfrontiere. Partea de origine furnizează celorlalte părți implicate elementele de care dispune pentru elaborarea planurilor de urgență.

3. Fiecare parte asigură, în ceea ce privește activitățile periculoase, elaborarea și aplicarea planurilor de urgență în afara amplasamentului, care includ măsuri ce trebuie luate pe teritoriul său pentru a preveni și a limita efectele transfrontiere. La elaborarea acestor planuri trebuie să se țină seama de concluziile analizei și evaluării, în special de elementele menționate în anexa nr. V pct. 2 subpct. 1—5. Părțile implicate fac eforturi pentru ca aceste planuri să fie compatibile. Unde este necesar, părțile implicate elaborează planuri de urgență comune în afara amplasamentului, pentru a facilita adoptarea unor măsuri de intervenție adecvate.

4. Planurile de urgență ar trebui reexaminat periodic sau, când împrejurările impun acest lucru, ținându-se cont de experiența dobândită din rezolvarea situațiilor reale de urgență.

ARTICOLUL 9

Informarea și participarea publicului

1. Părțile asigură informarea corespunzătoare a publicului în zonele care pot fi afectate de un accident industrial ca urmare a unei activități periculoase. Aceste informații sunt difuzate pe căile pe care părțile le consideră adecvate, cuprind elementele prevăzute în anexa nr. VIII la prezenta convenție și trebuie să țină seama de elementele menționate în anexa nr. V pct. 2 subpct. 1—4 și 9.

2. În conformitate cu dispozițiile prezentei convenții și ori de câte ori este posibil și adecvat, partea de origine oferă publicului din zonele care pot fi afectate posibilitatea de a participa la procedurile relevante pentru a-și face cunoscute punctele de vedere și preocupările privind măsurile de prevenire și de pregătire și se asigură că posibilitatea oferită publicului de către partea afectată este echivalentă celei oferite publicului de partea de origine.

3. În conformitate cu sistemul lor juridic și, dacă doresc, pe baza reciprocității, părțile asigură persoanelor fizice și juridice care sunt sau pot fi afectate în mod negativ de efectele transfrontiere ale unui accident industrial care survine pe teritoriul unei părți accesul și tratamentul în cadrul procedurilor administrative și judiciare relevante, echivalente cu cele asigurate persoanelor aflate sub jurisdicția lor, inclusiv posibilitatea de a iniția o acțiune în justiție și de a formula recurs împotriva unei decizii care aduce atingere drepturilor lor.

ARTICOLUL 10

Sistemele de notificare a accidentelor industriale

1. Părțile prevăd instituirea și exploatarea la nivelurile corespunzătoare a unor sisteme de notificare a accidentelor industriale, compatibile și eficiente, în vederea obținerii și transmiterii notificărilor de accidente industriale, care conțin informațiile necesare pentru intervenția în cazul efectelor transfrontiere.

2. În caz de accident industrial sau de amenințare iminentă cu un accident industrial care are sau poate avea efecte transfrontiere, partea de origine asigură notificarea fără întârziere a părților afectate, la nivelurile corespunzătoare, prin intermediul sistemelor de notificare a accidentelor industriale. O astfel de notificare cuprinde elementele indicate în anexa nr. IX la prezenta convenție.

3. În caz de accident industrial sau de amenințare iminentă cu un accident industrial, părțile implicate asigură activarea planurilor de urgență, elaborate în conformitate cu art. 8, în cel mai scurt timp posibil și în măsura adecvată împrejurărilor.

ARTICOLUL 11

Intervenția

1. În caz de accident industrial sau de amenințare iminentă cu un accident industrial, părțile asigură luarea unor măsuri de intervenție adecvate în cel mai scurt timp posibil și prin utilizarea celor mai eficiente metode, pentru a contracara și a limita efectele acestui accident.

2. În caz de accident industrial sau de amenințare iminentă cu un accident industrial care are sau poate avea efecte transfrontiere, părțile implicate asigură evaluarea efectelor — dacă este posibil, în comun — în vederea luării măsurilor de intervenție corespunzătoare. Părțile implicate trebuie să își coordoneze măsurile de intervenție.

ARTICOLUL 12

Asistența reciprocă

1. Dacă una dintre părți are nevoie de asistență în caz de accident industrial, aceasta o poate solicita altor părți, indicând domeniul și tipul asistenței necesare. Partea care primește cererea de asistență ia o decizie rapidă și înștiințează prompt partea care a prezentat cererea dacă este în măsură să furnizeze asistența necesară, indicând domeniul asistenței pe care ar putea-o furniza și condițiile de acordare a acestei asistențe.

2. Părțile implicate cooperează pentru a facilita furnizarea rapidă a asistenței convenite în temeiul alin. 1, inclusiv, dacă este cazul, luarea de măsuri care vizează limitarea pe cât posibil a consecințelor și efectelor accidentului industrial, și pentru a furniza asistență cu caracter general. Dacă înțelegerile dintre părți pentru acordarea asistenței reciproce nu sunt reglementate prin acorduri bilaterale sau multilaterale, asistența este furnizată conform anexei nr. X la prezenta convenție, cu condiția ca părțile să nu convină altfel.

ARTICOLUL 13

Răspunderi și obligații

Părțile sprijină eforturile internaționale corespunzătoare pentru elaborarea de norme, criterii și proceduri cu privire la răspunderi și obligații.

ARTICOLUL 14

Cercetare și dezvoltare

Dacă este cazul, părțile inițiază și cooperează în executarea lucrărilor de cercetare și dezvoltare a metodelor și tehnologiilor de prevenire, pregătire și intervenție în cazul accidentelor industriale. În acest scop părțile încurajează și promovează în mod activ cooperarea științifică și tehnologică, inclusiv cercetarea procedurilor mai puțin periculoase destinate limitării riscurilor de accidente, precum și prevenirii și limitării consecințelor accidentelor industriale.

ARTICOLUL 15

Schimbul de informații

Părțile fac schimburi de informații, la nivel multilateral și bilateral, care pot fi obținute în mod rezonabil, inclusiv elementele menționate în anexa nr. XI la prezenta convenție.

ARTICOLUL 16

Schimbul de tehnologii

1. În conformitate cu dispozițiile lor legale și de reglementare și cu practicile lor, părțile facilitează schimbul de tehnologii în vederea prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul efectelor accidentelor industriale, în special prin promovarea:

- a) schimbului de tehnologii disponibile prin diferite modalități financiare;
- b) contactelor directe și cooperării în sectorul industrial;
- c) schimbului de informații și de experiență; și
- d) acordării de asistență tehnică.

2. În promovarea activităților menționate la alin. 1 lit. a)—d) părțile creează condiții favorabile prin facilitarea contactelor și a cooperării dintre organizațiile corespunzătoare și persoanele fizice atât din sectorul public, cât și din cel privat, care pot furniza tehnologie, servicii de proiectare și inginerie, echipament sau mijloace financiare.

ARTICOLUL 17

Autorități competente și puncte de contact

1. Fiecare parte desemnează sau stabilește una ori mai multe autorități competente în sensul prezentei convenții.

2. Fără a aduce atingere altor înțelegeri încheiate la nivel bilateral sau multilateral, fiecare parte desemnează sau stabilește un punct de contact în scopul notificării accidentelor industriale în temeiul art. 10 și un punct de contact în scopul acordării de asistență reciprocă în temeiul art. 12. Ar fi preferabil ca punctul de contact desemnat să fie același în ambele cazuri.

3. În termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei convenții în ceea ce o privește, fiecare parte informează celelalte părți, prin intermediul secretariatului prevăzut la art. 20, cu privire la organismul sau organismele pe care le-a stabilit pentru a îndeplini funcția de punct de contact și de autoritate competentă.

4. În termen de o lună de la data adoptării deciziei, fiecare parte informează celelalte părți prin intermediul secretariatului cu privire la orice schimbare referitoare la desemnarea sau desemnările pe care le-a făcut în aplicarea alin. 3.

5. Fiecare parte menține operaționale în orice moment punctul său de contact și sistemele de notificare a accidentelor industriale prevăzute la art. 10.

6. Fiecare parte menține operaționale în orice moment punctul său de contact și autoritățile care au sarcina de a adresa și de a primi cererile de asistență și de a accepta ofertele de asistență în aplicarea art. 12.

ARTICOLUL 18

Conferința părților

1. Reprezentanții părților constituie Conferința părților la prezenta convenție și organizează reuniuni în mod periodic. Prima reuniune a Conferinței părților este convocată în termen de cel mult un an de la data intrării în vigoare a prezentei convenții. După aceea, Conferința părților se reunește cel puțin o dată pe an sau la cererea scrisă a oricărei părți, cu condiția ca această cerere să fie sprijinită de cel puțin o treime din numărul părților în termen de 6 luni de la comunicarea ei de către secretariat.

2. Conferința părților:

a) analizează modul de aplicare a prevederilor prezentei convenții;

b) îndeplinește funcțiile consultative care au ca obiectiv întărirea capacității părților de a preveni efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, de a se pregăti și a le combate și de a facilita acordarea de asistență tehnică și de consultanță la cererea părților care se confruntă cu accidente industriale;

c) stabilește, dacă este nevoie, grupuri de lucru și alte mecanisme corespunzătoare pentru examinarea problemelor privind aplicarea și dezvoltarea prezentei convenții și, în acest scop, pentru pregătirea studiilor și a altor documente corespunzătoare și pentru prezentarea de recomandări Conferinței părților spre examinare;

d) îndeplinește alte astfel de funcții care se dovedesc necesare în temeiul dispozițiilor prezentei convenții;

e) la prima ei reuniune analizează și adoptă prin consens regulamentul de procedură al reuniunilor ei.

3. În exercitarea funcțiilor sale Conferința părților cooperează, atunci când consideră necesar, cu alte organizații internaționale relevante.

4. La prima sa reuniune Conferința părților stabilește un program de lucru, ținând cont în special de elementele menționate în anexa nr. XII la prezenta convenție. În plus, Conferința părților decide asupra metodei de lucru, în special asupra utilizării centrelor naționale, cooperării cu organizațiile internaționale relevante și stabilirii unui sistem în vederea facilitării aplicării prezentei convenții, în special în scopul asistenței reciproce în cazul unui accident industrial, și în vederea dezvoltării activităților relevante desfășurate în cadrul organizațiilor internaționale competente. În cadrul programului său de lucru Conferința părților trece în revistă centrele naționale, regionale și internaționale existente, precum și alte organisme și programe destinate coordonării informațiilor și eforturilor în prevenirea, pregătirea și intervenția în cazul accidentelor industriale, în vederea identificării instituțiilor sau a centrelor internaționale suplimentare care pot fi necesare pentru îndeplinirea sarcinilor enumerate în anexa nr. XII.

5. La prima sa reuniune Conferința părților începe să studieze procedurile în vederea creării celor mai favorabile condiții pentru schimbul de tehnologie în domeniul prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul efectelor accidentelor industriale.

6. Conferința părților adoptă liniile directoare și criteriile pentru a facilita identificarea activităților periculoase în sensul prezentei convenții.

ARTICOLUL 19

Dreptul de vot

1. Sub rezerva dispozițiilor alin. 2, fiecare parte la prezenta convenție are dreptul la un vot.

2. Organizațiile regionale de integrare economică definite la art. 27 își exercită, în domeniile lor de competență, dreptul de a vota cu un număr de voturi egal cu numărul statelor membre care sunt parte la prezenta convenție. Astfel de organizații nu își exercită dreptul de vot dacă statele lor membre își exercită dreptul de vot și invers.

ARTICOLUL 20

Secretariatul

Secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa îndeplinește următoarele funcții de secretariat:

- convoacă și pregătește reuniunile părților;
- transmite părților rapoarte și alte informații primite în aplicarea dispozițiilor prezentei convenții;
- îndeplinește alte astfel de funcții pe care i le pot atribui părțile.

ARTICOLUL 21

Soluționarea diferendelor

1. Dacă între două sau mai multe părți apare un diferend cu privire la interpretarea sau la aplicarea prezentei convenții, aceste părți caută o soluție prin negocieri sau prin orice altă metodă de soluționare a diferendelor pe care o consideră acceptabilă.

2. La semnarea, ratificarea, acceptarea, aprobarea sau aderarea la prezenta convenție ori în orice moment ulterior, o parte poate declara în scris depozitarului că, pentru diferendele care nu au fost soluționate conform alin. 1, acceptă una sau ambele metode de soluționare a diferendelor, prezentate ca fiind obligatorii în relațiile cu orice parte care acceptă aceeași obligație:

- supunerea diferendului Curții Internaționale de Justiție;
- arbitrajul, conform procedurii menționate în anexa nr. XIII la prezenta convenție.

3. Dacă părțile în dispută au acceptat cele două metode de soluționare a diferendelor, prevăzute la alin. 2, diferendul nu poate fi înaintat decât Curții Internaționale de Justiție, cu excepția cazului în care părțile în dispută au convenit altfel.

ARTICOLUL 22

Restricțiile privind furnizarea de informații

1. Dispozițiile prezentei convenții nu aduc atingere drepturilor sau obligațiilor părților de a proteja, conform dispozițiilor legale, de reglementare și administrative sau practiciilor judiciare naționale acceptate și regulamentelor internaționale aplicabile, informațiile privind datele personale, secretul industrial și comercial, inclusiv proprietatea intelectuală sau securitatea națională.

2. Dacă una dintre părți decide totuși să furnizeze astfel de informații protejate unei alte părți, partea care primește aceste informații protejate respectă caracterul confidențial al informațiilor primite și condițiile în care acestea sunt furnizate și nu utilizează aceste informații decât în scopul pentru care au fost furnizate.

ARTICOLUL 23

Aplicarea

Părțile raportează periodic cu privire la aplicarea prezentei convenții.

ARTICOLUL 24

Acorduri bilaterale și multilaterale

1. Pentru a pune în aplicare obligațiile care le revin în temeiul dispozițiilor prezentei convenții, părțile pot să continue sau să inițieze participarea la noi acorduri bilaterale ori multilaterale sau la alte înțelegeri.

2. Dispozițiile prezentei convenții nu aduc atingere dreptului părților de a adopta, prin acord bilateral sau multilateral, dacă este cazul, măsuri mai stricte decât cele prevăzute de prezenta convenție.

ARTICOLUL 25

Statutul anexelor

Anexele la prezenta convenție fac parte integrantă din aceasta.

ARTICOLUL 26

Modificări ale convenției

1. Orice parte poate propune modificări la prezenta convenție.

2. Textul oricărei propuneri de modificare a prezentei convenții este prezentat în scris secretarului executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care îl transmite tuturor părților. Conferința părților examinează propunerile de modificare la reuniunea sa anuală următoare, cu condiția ca secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa să fi transmis propunerile părților cu cel puțin 90 de zile înainte.

3. Pentru alte modificări ale prezentei convenții, cu excepția celor la anexa nr. I, a căror procedură este descrisă la alin. 4:

a) modificările sunt adoptate prin consens de către părțile prezente la reuniune și sunt prezentate de către depozitar tuturor părților pentru ratificare, acceptare sau aprobare;

b) instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare a modificărilor se depun la depozitar. Modificările adoptate conform prezentului articol intră în vigoare pentru părțile care le-au acceptat în termen de 90 de zile de la data primirii de către depozitar a celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;

c) prin urmare, modificările intră în vigoare pentru orice altă parte în termen de 90 de zile de la depunerea de către această parte a instrumentelor sale de ratificare, acceptare sau aprobare a modificărilor.

4. Pentru modificările la anexa nr. I:

a) părțile fac toate eforturile pentru a ajunge la un acord prin consens. Dacă toate eforturile în acest sens rămân inutile și nici un acord nu se realizează, modificările se adoptă în ultimă instanță prin vot, cu majoritatea a nouă zecimi din părțile prezente la reuniune și votante. Dacă au fost adoptate la conferința părților, modificările sunt comunicate părților cu o recomandare de aprobare;

b) la expirarea termenului de 12 luni de la data comunicării lor de către secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, modificările la anexa nr. I intră în vigoare pentru părțile la prezenta convenție care nu au prezentat o notificare în conformitate cu dispozițiile lit. c), cu condiția ca cel puțin 16 părți să nu fi prezentat această notificare;

c) fiecare parte care nu poate aproba o modificare a anexei nr. I notifică în scris secretarului executiv al Comisiei Economice pentru Europa în termen de 12 luni de la data comunicării adoptării. Secretarul executiv informează fără întârziere toate părțile cu privire la orice astfel de notificare primită. O parte poate în orice moment substitui acceptarea notificării sale anterioare, modificarea anexei nr. I intrând astfel în vigoare în ceea ce privește partea respectivă;

d) în sensul prezentului alineat, *părți prezente și votante* reprezintă părțile prezente care au votat afirmativ sau negativ.

ARTICOLUL 27

Semnarea

Prezenta convenție este deschisă pentru semnare la Helsinki în perioada 17–18 martie 1992, apoi la sediul Organizației Națiunilor Unite din New York până la 18 septembrie 1992 tuturor statelor membre ale Comisiei Economice pentru Europa, precum și statelor care au statut consultativ pe

lângă Comisia Economică pentru Europa în temeiul alin. (8) din Rezoluția 36 (IV) a Consiliului Economic și Social din 28 martie 1947 și organizațiilor regionale de integrare economică constituite de state suverane membre ale Comisiei Economice pentru Europa, cărora statele membre le-au transferat competența în domeniul reglementat de prezenta convenție, inclusiv competența de a încheia tratate privind aceste domenii.

ARTICOLUL 28

Depozitarul

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite îndeplinește funcția de depozitar al prezentei convenții.

ARTICOLUL 29

Ratificarea, acceptarea, aprobarea și aderarea

1. Prezenta convenție este supusă ratificării, acceptării sau aprobării de către statele semnatare și organizațiile regionale de integrare economică prevăzute la art. 27.

2. Prezenta convenție este deschisă aderării statelor și organizațiilor prevăzute la art. 27.

3. Orice organizație prevăzută la art. 27 care devine parte la prezenta convenție, fără ca vreunul dintre statele sale membre să devină parte la aceasta, este supusă tuturor obligațiilor care decurg din prezenta convenție. Atunci când unul sau mai multe state membre ale unei astfel de organizații sunt parte la prezenta convenție, această organizație și statele sale membre convin asupra responsabilităților lor respective în executarea obligațiilor contractuale în temeiul prezentei convenții. În astfel de cazuri organizația și statele membre nu sunt abilitate să exercite drepturile care decurg din prezenta convenție.

4. În instrumentele lor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare organizațiile regionale de integrare economică prevăzute la art. 27 își declară domeniul de competență în problemele reglementate de prezenta convenție. În plus aceste organizații informează depozitarul cu privire la orice modificare importantă a domeniului lor de competență.

ARTICOLUL 30

Intrarea în vigoare

1. Prezenta convenție intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data depunerii celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

2. În sensul alin. 1, orice instrument depus de o organizație menționată la art. 27 nu se adaugă celor depuse de către statele membre ale unei astfel de organizații.

3. În privința fiecărui stat sau fiecărei organizații prevăzute la art. 27, care ratifică, acceptă, aprobă prezenta convenție sau aderă la ea după depunerea celui de-al șaisprezecelea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare, prezenta convenție intră în vigoare în a nouăzecea zi de la data depunerii de către acest stat sau această organizație a instrumentului său de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare.

ARTICOLUL 31

Retragerea

1. În orice moment după expirarea unui termen de 3 ani de la data la care prezenta convenție intră în vigoare în privința unei părți, această parte se poate retrage din prezenta convenție prin notificare scrisă adresată depozitarului. Retragerea își produce efectele în a nouăzecea zi de la data primirii notificării de către depozitar.

2. Orice astfel de denunțare nu aduce atingere aplicării art. 4 unei activități care a făcut obiectul unei notificări în aplicarea art. 4 alin. 1 sau al unei cereri de discutare în aplicarea art. 4 alin. 2.

ARTICOLUL 32

Texte autentice

Originalul prezentei convenții, ale cărei texte în limbile engleză, franceză și rusă sunt în egală măsură

autentice, se depune la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

Drept care subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezenta convenție.

Adoptată la Helsinki la 17 martie 1992.

ANEXA Nr. 1

Substanțe periculoase pentru definirea activităților periculoase

Cantitățile indicate mai jos se referă la fiecare activitate sau grup de activități. Atunci când cifrele din partea I reprezintă o gamă de cantități, cantitatea limită este cea care corespunde valorii maxime din acest caz. La 5 ani după intrarea în vigoare a prezentei convenții, cantitatea inferioară indicată în fiecare gamă este cea care devine cantitatea limită, cu excepția cazului în care convenția a fost modificată.

Atunci când o substanță sau un preparat menționat în partea a II-a aparține și unei categorii din partea I, se aplică cantitatea limită indicată în partea a II-a.

Pentru identificarea activităților periculoase părțile țin cont de posibilitatea previzibilă de agravare a riscurilor în cauză, precum și de cantitățile de substanțe periculoase din vecinătatea lor, a căror responsabilitate revine unuia sau mai multor operatori.

PARTEA I

Categoriile de substanțe și de preparate care nu sunt desemnate special în partea a II-a

Categorie	Cantitate limită (tone)
1. Gaze inflamabile ^{1(a)} , inclusiv GLP.....	200
2. Lichide foarte inflamabile ^{1(b)}	50 000
3. Substanțe foarte toxice ^{1(c)}	20
4. Substanțe toxice ^{1(d)}	500-200
5. Substanțe de oxidante ^{1(e)}	500-200
6. Substanțe explozive ^{1(f)}	200-50
7. Lichide inflamabile ^{1(g)} (manipulate în condiții speciale de presiune și temperatură).....	200
8. Substanțe periculoase pentru mediu ^{1(h)}	200

PARTEA II

Substanțe desemnate nominal

Substanțe	Cantitatea limită (tone)
1. Amoniac.....	500
2. (a) Azotat de amoniu ²	2 500
(b) Azotat de amoniu sub formă de îngrășământ ³	10 000
3. Acrilonitril.....	200
4. Clor.....	25
5. Oxid de etilenă.....	50
6. Acid cianhidric.....	20
7. Acid fluorhidric.....	50
8. Acid sulfuric.....	50
9. Dioxid de sulf.....	250
10. Trioxid de sulf.....	75
11. Alchili de plumb.....	50
12. Fosgen.....	0,75
13. Izocianat de metil.....	0,15

NOTE

1. Criterii indicative. În absența altor criterii corespunzătoare, Părțile pot aplica criteriile următoare pentru clasificarea substanțelor sau preparatelor în sensul părții I la prezenta anexă.

(a) Gaze inflamabile: substanțe care, în stare gazoasă, la presiune normală și în amestec cu aerul devin inflamabile și al căror punct de fierbere la presiune normală este egal sau mai mic de 20 °C.

(b) Lichide foarte inflamabile: substanțe al căror punct de aprindere este mai mic de 21 °C și al căror punct de fierbere la presiune normală este mai mare de 20 °C.

(c) Substanțe foarte toxice: substanțe ale căror proprietăți corespund celor care sunt enunțate în tabelele 1 sau 2 de mai jos și care, datorită proprietăților lor fizice și chimice au capacitatea de a genera accidente industriale.

Tabelul 1

DL ₅₀ (ingestie) (1) mg/kg de masă a corpului DL ₅₀ ≤25	DL ₅₀ (absorbție cutanată)(2) mg/kg de masă a corpului DL ₅₀ ≤50	CL ₅₀ (3) mg/l (inhalare) CL ₅₀ ≤0,5
(1) DL ₅₀ prin ingestie la șobolani.		
(2) DL ₅₀ prin absorbție cutanată la șobolani sau iepuri.		
(3) CL ₅₀ prin inhalare (patru ore) la șobolan.		

Tabelul 2

Doza de reacție discriminatorie mg/kg de masă a corpului	<5
când toxicitatea acută prin ingestia substanței la animal a fost determinată prin metoda dozei fixate	

(d) Substanțe toxice: substanțe ale căror proprietăți corespund celor care sunt indicate în tabelele 3 sau 4 și care în temeiul proprietăților lor fizice și chimice au capacitatea de a genera accidente industriale.

Tabelul 3

DL ₅₀ (ingestie) (1) mg/kg de masă a corpului 25 <DL ₅₀ ≤200	DL ₅₀ (absorbție cutanată)(2) mg/kg de masă a corpului 50 <DL ₅₀ ≤400	CL ₅₀ (3) mg/l (inhalare) 0,5 <CL ₅₀ ≤2
(1) DL ₅₀ prin ingestie la șobolani.		
(2) DL ₅₀ prin absorbție cutanată la șobolani sau iepuri.		
(3) CL ₅₀ prin inhalare (patru ore) la șobolan.		

Tabelul 4

Doza de reacție discriminatorie mg/kg de masă a corpului	= 5
când toxicitatea acută prin ingestia substanței la animal a fost determinată de metoda dozei fixate	

(e) Substanțe oxidante: substanțe care dau naștere la reacții puternic exoterme atunci când intră în contact cu alte substanțe, în special cu cele inflamabile.

(f) Substanțe explozive: substanțe care pot exploda sub efectul unei flăcări sau care sunt mai sensibile la șocuri sau frecare decât dinitrobenzenul.

(g) Lichide inflamabile: substanțe al căror punct de aprindere este mai mic decât 55 °C și care rămân lichide sub presiune, astfel încât în condiții speciale de procesare, de exemplu sub presiune mare și la temperatură ridicată, au capacitatea de a genera accidente industriale.

(h) Substanțe periculoase pentru mediu: substanțe care prezintă valori ale toxicității acute pentru mediul acvatic corespunzătoare celor indicate în tabelul 5.

Tabelul 5

CL ₅₀ (1) mg/l CL ₅₀ ≤10	CE ₅₀ (2) mg/l CE ₅₀ ≤10	CI ₅₀ (3) mg/l CI ₅₀ ≤10
(1) CL ₅₀ la pește (96 ore)		
(2) CE ₅₀ la daphnia (48 ore)		
(3) CI ₅₀ la alge (72 ore)		
atunci când substanța nu este ușor degradabilă sau când log Pow >3,0 (excepție făcând cazul în care FBC determinat experimental este mai mic decât 100).		

(i) DL = doză letală.

(j) CL = concentrație letală.

(k) CE = concentrația efectivă.

(l) CI = concentrație de inhibiție.

(m) Pow = coeficient de partiție octanol/apă.

(n) FBC = factor de bioconcentrare.

2. Azotatul de amoniu și amestecul de azotat de amoniu, când conținutul de azot corespunzător azotatului de amoniu este mai mare de 28% în masă; soluțiile apoase de azotat de amoniu când concentrația de azotat de amoniu este peste 90% în masă.
3. Îngrășăminte cu azotat de amoniu simple sau compuse când conținutul de azot corespunzător azotatului de amoniu este peste 28% în masă (un îngrășământ compus

cu azotat de amoniu conține și fosfor și/sau potasiu).

4. Amestecurile și preparatele care conțin astfel de substanțe sunt tratate în același mod ca și substanțele pure, dacă nu prezintă mai multe proprietăți echivalente și nu pot avea efecte transfrontiere.

ANEXA Nr. II

Procedura comisiei de anchetă în temeiul art. 4 și 5 din convenție

1. Partea sau părțile solicitante notifică secretariatului problema/problemele pe care o/le înaintează unei comisii de anchetă constituite conform dispozițiilor prezentei anexe. Această notificare identifică obiectul anchetei. Secretariatul informează imediat toate părțile la convenție despre cererea de anchetă.

2. Comisia de anchetă este compusă din trei membri. Atât partea solicitantă, cât și cealaltă parte la procedura de anchetă numesc un expert științific sau tehnic, iar cei doi experți astfel numiți desemnează de comun acord un al treilea expert care este președintele comisiei de anchetă. Acesta din urmă nu trebuie nici să fie cetățean al uneia dintre părțile la procedura de anchetă, nici să își aibă reședința obișnuită pe teritoriul uneia dintre aceste părți, nici să fie în serviciul uneia dintre ele și nici să se fi ocupat deja de afacerea în cauză în altă calitate.

3. Dacă președintele comisiei de anchetă nu a fost desemnat în termen de două luni de la numirea celui de-al doilea expert, secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa trebuie să desemneze președintele, la cererea uneia dintre părți, într-un nou termen de două luni.

4. Dacă una dintre părțile la procedura de anchetă nu numește un expert în termen de o lună de la primirea notificării adresate de secretariat, cealaltă parte îl poate informa pe secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care desemnează președintele comisiei de anchetă într-un nou termen de două luni. La desemnarea sa, președintele comisiei de anchetă cere părții care nu a numit un expert să facă acest lucru în termen de o lună. Dacă acest termen nu este respectat, președintele informează secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care face numirea în termen de alte două luni.

5. Comisia de anchetă își adoptă regulamentul de procedură.

6. Comisia de anchetă poate lua toate măsurile adecvate pentru exercitarea funcției sale.

7. Părțile la procedura de anchetă facilitează sarcina comisiei de anchetă prin toate mijloacele avute la dispoziție, în special:

a) furnizează comisiei de anchetă toate documentele, facilitățile și informațiile relevante;

b) permit comisiei de anchetă, dacă este necesar, să citeze și să audieze martori sau experți.

8. Părțile și experții protejează secretul informațiilor pe care le primesc cu titlu confidențial în timpul lucrărilor comisiei de anchetă.

9. Dacă una dintre părțile la procedura de anchetă nu se prezintă în fața comisiei de anchetă sau se abține de la prezentarea cazului său, cealaltă parte poate cere comisiei de anchetă să dea curs procedurii și să își finalizeze lucrările. Absența unei părți sau incapacitatea acesteia de a-și prezenta cazul nu constituie un obstacol în continuarea sau finalizarea lucrărilor comisiei de anchetă.

10. Dacă comisia de anchetă nu stabilește altfel în funcție de circumstanțele specifice ale problemei în cauză, cheltuielile comisiei de anchetă, inclusiv remunerația membrilor săi, sunt suportate în quantum egal de către părțile la procedura de anchetă. Comisia de anchetă ține evidența tuturor cheltuielilor și pune la dispoziția părților un bilanț final.

11. Orice parte care, în ceea ce privește obiectul procedurii de anchetă, are un interes de ordin material și care poate fi afectată de avizul comisiei de anchetă poate interveni în procedură cu acordul comisiei de anchetă.

12. Deciziile comisiei de anchetă în probleme referitoare la procedură sunt adoptate de majoritatea membrilor săi. Avizul final al comisiei de anchetă reflectă opinia majorității membrilor săi și trebuie să includă orice opinie contrară.

13. Comisia de anchetă își prezintă avizul final în termen de două luni de la data la care a fost constituită, cu excepția cazului în care consideră necesară prelungirea acestui termen cu o perioadă care să nu depășească două luni.

14. Avizul final al comisiei de anchetă se bazează pe principii științifice acceptate. Comisia de anchetă comunică avizul său final părților la procedura de anchetă și secretariatului.

ANEXA Nr. III

Proceduri în temeiul art. 4 din convenție

1. Partea de origine poate cere consultarea altei părți conform pct. 2—5, pentru a determina dacă această parte este sau nu este o parte afectată.

2. Dacă o activitate propusă sau existentă este periculoasă, partea de origine notifică la nivelurile corespunzătoare, în scopul asigurării unor consultări adecvate și eficiente, oricărei părți pe care o poate considera afectată, cât mai curând posibil și cel mai târziu atunci când își informează publicul cu privire la activitatea propusă sau existentă în cauză. În cazul activităților periculoase existente, o astfel de notificare este furnizată în termen de cel mult 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei convenții pentru partea de origine.

3. Notificarea trebuie să conțină, între altele:

a) informații despre activitatea periculoasă, inclusiv orice informație sau raport disponibil, cum ar fi informațiile furnizate în conformitate cu art. 6 din convenție, cu privire la efectul transfrontier pe care l-ar putea avea în caz de accident industrial;

b) indicarea unui termen rezonabil pentru comunicarea unui răspuns în conformitate cu pct. 4, ținând cont de natura activității, și poate include informațiile menționate la pct. 6.

4. Părțile notificate răspund părții de origine în intervalul specificat în notificare, anunțând primirea acesteia și indicând dacă intenționează să angajeze consultări sau nu.

5. Dacă o parte notificată înștiințează că nu are intenția de a angaja consultări sau dacă nu răspunde în termenul specificat în notificare, dispozițiile punctelor următoare nu

se aplică. Într-un asemenea caz nu se aduce atingere dreptului părții de origine de a stabili dacă trebuie să procedeze la evaluare și la analiză pe baza legislației și practicii sale naționale.

6. Atunci când o parte notificată îi comunică dorința de a angaja consultări, partea de origine furnizează acestei părți, dacă nu a făcut-o încă:

- a) informațiile relevante cu privire la desfășurarea analizei, cu o planificare pentru transmiterea observațiilor;
- b) informațiile relevante despre activitatea periculoasă și efectele transfrontiere pe care le-ar putea avea în caz de accident industrial;
- c) posibilitatea de a participa la evaluarea informațiilor sau a oricărui raport care demonstrează eventualele efecte transfrontiere.

7. Partea afectată furnizează părții de origine, la cererea acesteia, informațiile care pot fi obținute în mod rezonabil în privința zonei aflate sub jurisdicția sa și care poate fi afectată, dacă aceste informații sunt necesare pentru pregătirea evaluării și analizei și pentru adoptarea de măsuri. Informațiile sunt furnizate prompt și, dacă este cazul, prin intermediul unui organism comun, dacă acesta există.

8. Partea de origine pune la dispoziția părții afectate direct sau prin intermediul unui organism comun, dacă acesta există, documentele referitoare la analiza și evaluarea descrise la pct. 1 și 2 din anexa nr. V la convenție.

9. Părțile implicate informează publicul din zonele care, în mod rezonabil, pot fi afectate de activitatea periculoasă și iau măsuri pentru ca documentele privind analiza și evaluarea să fie distribuite publicului și autorităților din zonă în cauză. Părțile le oferă posibilitatea de a formula observații sau obiecții cu privire la activitatea periculoasă și procedează astfel încât punctele lor de vedere să fie transmise autorității competente a părții de origine fie direct, fie, dacă

este cazul, prin intermediul părții de origine, într-un termen rezonabil.

10. La finalizarea documentelor referitoare la analiză și evaluare, partea de origine angajează fără întârziere consultări cu partea afectată în ceea ce privește, între altele, efectele transfrontiere ale activităților periculoase în caz de accident industrial și măsurile de limitare sau de eliminare a acestor efecte. Consultările pot face referire la:

- a) posibilele soluții alternative, inclusiv opțiunea „non-activă” și măsurile care ar putea fi luate pentru a atenua efectele transfrontiere, cheltuielile fiind suportate de partea de origine;
- b) alte forme de asistență reciprocă avute în vedere pentru limitarea efectelor transfrontiere;
- c) orice altă problemă relevantă.

Părțile implicate convin, la începutul consultărilor, asupra unui termen rezonabil pentru durata consultărilor. Aceste consultări pot avea loc prin intermediul unui organism comun adecvat, dacă acesta există.

11. Părțile implicate asigură că se va ține cont în mod adecvat de analiză și de evaluare, precum și de observațiile primite în temeiul pct. 9 și de rezultatul consultărilor menționate la pct. 10.

12. Părțile de origine notifică părților afectate orice decizie luată în privința activității, precum și motivele și considerentele pe care se bazează.

13. Dacă unele informații suplimentare relevante cu privire la efectele transfrontiere ale unei activități periculoase, care nu au fost disponibile în momentul în care această activitate a făcut obiectul consultărilor, sunt aduse la cunoștință unei părți implicate, această parte informează imediat cealaltă/celelalte parte/părți în această privință. La solicitarea uneia dintre părțile implicate, au loc noi consultări.

ANEXA Nr. IV

Măsuri preventive în temeiul art. 6 din convenție

Măsurile de mai jos pot fi aplicate de către părți, autorități competente, operatori sau în cadrul eforturilor concertate, conform legislației și practicii naționale:

1. fixarea obiectivelor generale sau specifice în materie de securitate;
2. adoptarea dispozițiilor legislative sau a liniilor directe privind măsurile de securitate și normele de securitate;
3. identificarea acelor activități periculoase care necesită aplicarea măsurilor preventive speciale, care pot include un sistem de licențiere sau autorizare;
4. evaluarea analizelor de risc sau a studiilor de securitate privind activitățile periculoase și a unui plan de acțiune în vederea aplicării măsurilor necesare;

5. punerea la dispoziție autorităților competente a informațiilor necesare pentru evaluarea riscurilor;

6. aplicarea tehnologiei celei mai adecvate pentru a preveni accidentele industriale și a proteja ființele umane și mediul;

7. educarea și formarea corespunzătoare a tuturor persoanelor angajate în activități periculoase pe amplasament, atât în situații normale, cât și anormale, în vederea prevenirii accidentelor industriale;

8. stabilirea unor structuri și practici de gestiune internă destinate aplicării și menținerii eficiente a regulamentelor de securitate;

9. supravegherea activităților periculoase și efectuarea controalelor și verificărilor.

ANEXA Nr. V

Analiză și evaluare

1. Extinderea și gradul de detaliere a analizei și evaluării activității periculoase trebuie să varieze în funcție de scopul pentru care sunt efectuate.

2. Tabelul următor ilustrează, în sensul articolelor relevante din convenție, elementele care trebuie luate în considerare în cadrul analizei și evaluării, în scopurile enumerate mai jos:

Obiectul analizei	Elementele care trebuie luate în considerare
Planificarea pentru situații de urgență în temeiul art. 8	<ol style="list-style-type: none"> 1. Cantitățile și proprietățile substanțelor periculoase existente pe amplasament 2. Scurte scenarii descriptive ale unui eșantion reprezentativ de accidente industriale care pot fi provocate de o activitate periculoasă, cu indicarea probabilității fiecăruia 3. Pentru fiecare scenariu: <ol style="list-style-type: none"> a) cantitatea aproximativă a emisiei

Obiectul analizei	Elementele care trebuie luate în considerare
Luarea deciziilor privind amplasamentul în temeiul art. 7	b) mărimea și gravitatea consecințelor asupra mediului uman și nonuman în condiții favorabile și nefavorabile, inclusiv întinderea zonelor de risc c) scară de timp în care fenomenul declanșator ar putea degenera în accident industrial d) orice acțiune care ar putea fi întreprinsă pentru a se limita pe cât posibil probabilitatea agravării 4. Mărimea și repartitia populației în vecinătate, inclusiv orice concentrare mare de persoane care se poate afla în zona de risc 5. Vârsta, mobilitatea și vulnerabilitatea acestei populații
Informarea publicului în temeiul art. 9	În plus față de elementele prevăzute la subpct. 1—5 de mai sus: 6. Gravitatea daunei provocate persoanelor și mediului, în funcție de natura și de circumstanțele emisiei 7. Distanța dintre amplasarea activității periculoase și locul în care se pot face simțite efectele nocive asupra persoanelor și mediului în caz de accident industrial 8. Aceleași informații, ținând cont nu numai de situația actuală, ci și de dezvoltările viitoare planificate sau care puteau fi prevăzute în mod rezonabil
Măsurile preventive în temeiul art. 6	În plus față de elementele prevăzute la subpct. 4—9 de mai sus, vor fi necesare versiuni mai detaliate și ale descrierilor și evaluărilor prevăzute la subpct. 1—3 pentru adoptarea măsurilor preventive. În afara acestor descrieri și evaluări, trebuie avute în vedere elementele de mai jos: 10. Cantitățile de materii periculoase manipulate și condițiile de manipulare 11. Lista scenariilor pentru diverse tipuri de accidente industriale care au efecte grave, cu exemple referitoare la toate incidentele posibile, de la cele mai puțin importante la cele mai importante, și a efectelor pe care le pot avea activitățile desfășurate în vecinătate 12. Pentru fiecare scenariu, o descriere a fenomenelor care ar putea fi la originea unui accident industrial și înlănțuirea evenimentelor care ar putea duce la agravarea lor 13. O evaluare cel puțin în termeni generali a gradului de probabilitate a fiecăruia dintre aceste evenimente, ținând cont de măsurile prevăzute la subpct. 14 14. O descriere a măsurilor preventive privind echipamentul și procedurile destinate să reducă pe cât posibil probabilitatea fiecărui eveniment 15. O evaluare a efectelor pe care le-ar putea avea nerespectarea condițiilor de exploatare normale și măsurile care trebuie adoptate în consecință pentru a opri în condiții de siguranță activitatea periculoasă sau orice fază a acesteia în caz de urgență și necesitatea instruirii personalului de conducere astfel încât acesta să poată recunoaște abaterile de la condițiile normale în stadii incipiente și să ia măsurile adecvate 16. O evaluare indicând până în ce punct modificările, lucrările de reparații și cele de întreținere care prezintă interes pentru activitatea periculoasă ar putea compromite măsurile de control și măsurile adoptate în consecință pentru ca acest control să fie menținut

ANEXA Nr. VI

Luarea deciziilor privind amplasamentul în temeiul art. 7 din convenție

Dispozițiile de mai jos ilustrează elementele care trebuie luate în considerare în temeiul art. 7 din convenție:

1. rezultatele analizei și evaluării riscurilor, inclusiv o evaluare, în temeiul anexei nr. V la convenție, a caracteristicilor fizice ale zonei în care este prevăzută desfășurarea activității periculoase;

2. rezultatele proceselor de consultare și de participare a publicului;

3. o analiză a creșterii sau diminuării riscului antrenat de fiecare element nou pe teritoriul părții afectate, în raport cu o activitate periculoasă existentă pe teritoriul părții de origine;

4. evaluarea riscurilor de mediu, inclusiv a oricăror efecte transfrontiere;

5. evaluarea noilor activități periculoase care ar putea reprezenta o sursă de risc;

6. se va lua în considerare ca amplasamentele activităților periculoase noi, precum și modificările semnificative ale activităților periculoase existente să fie la o distanță suficientă față de aglomerările existente, precum și stabilirea unui perimetru de securitate în jurul amplasamentului cu activități periculoase; în interiorul acestui perimetru elementele care ar avea ca efect creșterea cifrei populației expuse sau sporirea în alt mod a gravității riscului trebuie examinate îndeaproape.

ANEXA Nr. VII

Măsurile de pregătire pentru situații de urgență în temeiul art. 8 din convenție

1. Toate planurile de urgență, atât pe amplasament, cât și în afara lui, trebuie coordonate astfel încât să se asigure o intervenție completă și eficientă la accidentele industriale.

2. Planurile de urgență trebuie să cuprindă măsurile necesare pentru localizarea situațiilor de urgență și pentru

prevenirea sau limitarea pe cât posibil a efectelor transfrontiere. Acestea trebuie să prevadă și dispozițiile pentru alertarea populației și, dacă este cazul, organizarea operațiunilor de evacuare și alte operațiuni de protecție sau de salvare, precum și serviciile sanitare.

3. Planurile de urgență ar trebui să ofere personalului care muncește pe amplasament, persoanelor care riscă să fie afectate în afara amplasamentului și echipelor de salvare detalii cu privire la procedurile tehnice și de organizare corespunzătoare în cazul unui accident industrial care poate avea efecte transfrontiere și pentru a preveni și a limita pe cât posibil efectele acestuia asupra populației și mediului atât pe amplasament, cât și în afara lui.

4. Planurile de urgență aplicabile pe amplasament ar putea, de exemplu:

a) să indice atribuțiile și responsabilitățile organizatorice pe amplasament în situații de urgență;

b) să descrie demersurile ce trebuie urmate în caz de accident industrial sau de amenințare iminentă cu un astfel de accident pentru a controla situația sau evenimentul ori să indice unde se poate găsi o astfel de descriere;

c) să descrie echipamentul și resursele disponibile;

d) să indice măsurile de alertare rapidă în caz de accident industrial a autorităților publice însărcinate cu primul ajutor în afara amplasamentului, inclusiv tipul de informații care se comunică cu ocazia alertei inițiale și măsurile pentru punerea la dispoziție a informațiilor detaliate pe măsură ce acestea devin disponibile;

e) să indice măsurile de formare a personalului în vederea îndeplinirii sarcinilor care îi revin.

5. Planurile de urgență aplicabile în afara amplasamentului ar putea, de exemplu:

a) să indice atribuțiile și responsabilitățile organizatorice în afara amplasamentului în caz de urgență, în special modalitățile de integrare în planurile aplicabile pe amplasament;

b) să indice metodele și procedurile care trebuie urmate de către personalul de salvare și cel medical;

c) să indice metodele de identificare rapidă a zonei afectate;

d) să indice măsuri pentru ca accidentul industrial să fie prompt notificat părților afectate sau care pot fi afectate și pentru ca această legătură să fie menținută ulterior;

e) să identifice resursele necesare pentru punerea în aplicare a planurilor și măsurilor de coordonare;

f) să indice măsurile de informare a publicului, inclusiv, dacă este cazul, măsurile de completare și redifuzare a informațiilor furnizate în conformitate cu art. 9 din convenție;

g) să indice măsurile în materie de instruire și exerciții.

6. Planurile de urgență ar putea include măsuri de tratare, colectare, curățare, stocare, înlăturare și eliminare în deplină securitate a substanțelor periculoase și materialelor contaminate și de reconstrucție.

ANEXA Nr. VIII

Informații furnizate publicului în temeiul art. 9 din convenție

1. Denumirea societății, adresa unde se desfășoară activitatea periculoasă și identificarea, prin poziția pe care o ocupă, a persoanei care furnizează informația

2. Explicarea, în termeni simpli, a activității periculoase, inclusiv a riscurilor acesteia

3. Denumirile comune sau denumirile generice ori clasificarea generală a pericolozității substanțelor și preparatelor care sunt utilizate în cadrul activității periculoase, cu indicarea principalelor caracteristici de pericolozitate

4. Informații generale rezultate din evaluarea impactului asupra mediului, dacă acestea sunt disponibile și relevante

5. Informații generale referitoare la natura accidentului industrial care ar putea eventual să se producă în cadrul activității periculoase, inclusiv la efectele pe care le-ar putea avea asupra populației și mediului

6. Informații adecvate cu privire la modul în care populația afectată va fi avertizată și informată în caz de accident industrial

7. Informații adecvate cu privire la măsurile pe care populația afectată ar trebui să le ia și la comportamentul pe care ar trebui să îl adopte în caz de accident industrial

8. Informații adecvate cu privire la măsurile referitoare la activitatea periculoasă, inclusiv cu privire la legăturile cu serviciile de salvare, pentru a face față accidentelor industriale, pentru a le limita gravitatea și a le atenua efectele

9. Informații generale cu privire la planul de urgență în afara amplasamentului, elaborat de serviciile de urgență pentru a combate orice efect în afara amplasamentului, inclusiv efectele transfrontiere ale unui accident industrial

10. Informații generale cu privire la cerințele și condițiile speciale pe care activitatea periculoasă trebuie să le satisfacă conform dispozițiilor de reglementare și/sau administrative naționale relevante, inclusiv sistemele de licențiere sau autorizare

11. Detalii cu privire la locul de unde pot fi obținute informații relevante suplimentare

ANEXA Nr. IX

Sisteme de notificare a accidentelor industriale în temeiul art. 10 din convenție

1. Sistemele de notificare a accidentelor industriale permit transmiterea în cel mai scurt timp posibil a datelor și previziunilor conform codurilor stabilite în prealabil și utilizând sisteme compatibile de transmisie și prelucrare a datelor pentru a avertiza și a interveni în caz de urgență și pentru a lua măsuri de atenuare și de limitare a consecințelor efectelor transfrontiere, ținând cont de diverse necesități la diferite niveluri.

2. Notificarea în caz de accident industrial trebuie să includă următoarele:

a) tipul și amploarea accidentului industrial, substanțele periculoase în cauză (dacă sunt cunoscute) și gravitatea efectelor pe care le poate avea;

b) ora și locul exact ale accidentului;

c) orice altă informație disponibilă, necesară unei intervenții eficiente în caz de accident industrial.

3. Notificarea unui accident industrial trebuie să fie completată la intervale adecvate sau ori de câte ori este necesar prin notificarea de informații relevante suplimentare cu privire la evoluția situației privind efectele transfrontiere.

4. Teste și analize se efectuează periodic pentru verificarea eficacității sistemelor de notificare a accidentelor industriale, inclusiv instruirea periodică a personalului implicat. Dacă este cazul, astfel de încercări, teste, analize și activități de instruire sunt efectuate în comun.

Asistență reciprocă în temeiul art. 12 din convenție

1. Direcția generală, controlul, coordonarea și supravegherea generală a asistenței revin părții care solicită asistență. Personalul care participă la operațiunea de asistență acționează conform legislației relevante a părții care solicită asistență. Autoritățile competente ale acesteia din urmă cooperează cu autoritatea desemnată de partea care furnizează asistență, în conformitate cu art. 17 din convenție, ca fiind responsabile de conducerea directă a personalului și utilizarea echipamentului pus la dispoziție de această parte.

2. Partea care solicită asistență pune la dispoziție, în limita mijloacelor sale, facilități și servicii locale în vederea unei administrări corecte și eficiente a asistenței și asigură protecția personalului, echipamentului și dotărilor aduse pe teritoriul său în acest scop de către partea care furnizează asistență sau în numele său.

3. Dacă nu se convine altfel de către părțile implicate, asistența este furnizată pe cheltuiala părții care solicită asistență. Partea care furnizează asistență poate în orice moment să renunțe integral sau parțial la rambursarea costurilor.

4. Partea care solicită asistență face toate eforturile pentru a acorda părții care furnizează asistență și persoanelor care acționează în numele său privilegiile, imunitatea sau facilitățile necesare pentru exercitarea promptă a funcțiilor lor de asistență. Partea care solicită asistență nu are obligația de a aplica această dispoziție cetățenilor săi sau rezidenților permanenți și nici de a le acorda privilegiile și imunitatea menționate anterior.

5. O parte, la cererea părții care solicită sau a părții care furnizează asistență, facilitează tranzitul pe teritoriul său al personalului, echipamentului și bunurilor implicate în operațiunea de asistență, care au făcut obiectul unei noti-

ficări în formă corectă și legală, cu destinație sau provenind de pe teritoriul părții care solicită asistență.

6. Partea care solicită asistență facilitează pentru personalul, echipamentul și bunurile utilizate în operațiunea de asistență, care au făcut obiectul unei notificări în formă corectă și legală, intrarea, șederea și părăsirea teritoriului său național.

7. În ceea ce privește actele care rezultă direct din asistența furnizată, partea care solicită asistență trebuie, în caz de deces al unor persoane sau vătămări corporale, de pierdere de bunuri ori daune materiale sau deteriorarea mediului cauzate pe teritoriul său în timpul furnizării asistenței solicitate, să scoată din cauză și să recompenseze partea care furnizează asistență sau persoanele care acționează în numele său și să le acorde compensații în caz de deces sau daune suferite de acestea și în caz de pierdere ori deteriorare a echipamentului sau a altor bunuri implicate în operațiunea de asistență. Partea care solicită asistență este răspunzătoare de rezolvarea plângerilor terților împotriva părții care furnizează asistență sau împotriva persoanelor care acționează în numele său.

8. Părțile implicate cooperează îndeaproape pentru a facilita soluționarea procedurilor legale și a plângerilor care ar putea rezulta din operațiunea de asistență.

9. Orice parte poate solicita asistență cu privire la tratamentul medical sau la relocarea temporară pe teritoriul altei părți a persoanelor implicate într-un accident.

10. După consultări adecvate și prin notificare, partea afectată sau care solicită asistență poate să solicite în orice moment încetarea asistenței primite sau furnizate în temeiul prezentei convenții. O dată ce o astfel de solicitare a fost făcută, părțile implicate se consultă în vederea luării unor măsuri pentru încetarea asistenței în condiții corespunzătoare.

Schimbul de informații în temeiul art. 15 din convenție

Informațiile trebuie să includă următoarele elemente, care pot face, de asemenea, obiectul unei cooperări multilaterale și bilaterale:

a) măsuri legislative și administrative, politici, obiective și priorități privind prevenirea, pregătirea și intervenția, activități științifice și măsuri tehnice pentru reducerea riscului de accidente industriale care rezultă din activități periculoase, inclusiv pentru atenuarea efectelor transfrontiere;

b) măsuri și planuri de urgență la nivel adecvat având incidență asupra altor părți;

c) programe de supraveghere, planificare și cercetare-dezvoltare, inclusiv aplicarea și controlul acestora;

d) măsuri adoptate în vederea prevenirii, pregătirii și intervenției în cazul accidentelor industriale;

e) experiența dobândită în materie de accidente industriale și cooperarea privind intervenția în cazul accidentelor industriale care au efecte transfrontiere;

f) dezvoltarea și aplicarea celor mai bune tehnologii disponibile pentru a îmbunătăți protecția mediului și securitatea;

g) pregătirea și intervenția în situații de urgență;

h) metode utilizate pentru prevederea riscurilor, inclusiv criterii pentru monitorizarea și evaluarea efectelor transfrontiere.

Sarcini pentru activitatea de asistență reciprocă în temeiul art. 18 alin. 4 din convenție

1. Culegerea și difuzarea informațiilor și datelor:

a) constituirea și exploatarea unui sistem de notificare a accidentelor industriale, care să permită furnizarea de informații cu privire la accidentele industriale și la experți, pentru a-i implica pe aceștia din urmă cât mai rapid posibil în furnizarea de asistență;

b) constituirea și exploatarea unei bănci de date pentru primirea, procesarea și difuzarea informațiilor necesare cu privire la accidentele industriale, inclusiv la efectele lor, precum și la măsurile aplicate și eficacitatea lor;

c) elaborarea și păstrarea unei liste de substanțe periculoase, inclusiv caracteristicile lor relevante, și de

informații cu privire la modul în care se procedează cu acestea în caz de accident industrial;

d) elaborarea și păstrarea unui registru de experți care să ofere consultanță și alte tipuri de asistență privind măsurile de prevenire, pregătire și intervenție, inclusiv măsurile de reconstrucție;

e) păstrarea unei liste de activități periculoase;

f) elaborarea și păstrarea unei liste de substanțe periculoase reglementate de dispozițiile părții I din anexa nr. I la convenție.

2. Cercetare, instruire și metodologii:

a) dezvoltarea și furnizarea de modele bazate pe experiența dobândită în materie de accidente industriale, precum și de scenarii de prevenire, pregătire și intervenție;

b) promovarea educației și instruirii, organizarea de colocvii internaționale și promovarea cooperării în materie de cercetare-dezvoltare.

3. Asistență tehnică:

a) îndeplinirea funcțiilor consultative destinate întăririi capacității părților de a aplica măsurile de prevenire, pregătire și intervenție;

b) asumarea, la cererea unei părți, a inspectării activităților sale periculoase și furnizarea de asistență în vederea organizării inspecțiilor naționale conform dispozițiilor din prezenta convenție.

4. Asistență în caz de urgență:

— acordarea, la cererea unei părți, de asistență tehnică, în special prin trimiterea la locul accidentului industrial de experți care să furnizeze consultanță și alte tipuri de asistență pentru intervenția în cazul unui accident industrial.

*ANEXA Nr. XIII***Arbitraj**

1. Partea sau părțile solicitante notifică secretariatului că părțile au convenit să supună diferendul arbitrajului în conformitate cu art. 21 alin. 2 din convenție. Notificarea precizează obiectul arbitrajului și indică, în special, articolele prezentei convenții a căror interpretare sau aplicare este în cauză. Secretariatul transmite informațiile primite tuturor părților la prezenta convenție.

2. Tribunalul de arbitraj este compus din trei membri. Partea sau părțile solicitante și cealaltă/celelalte parte/părți în dispută numesc un arbitru, iar cei doi arbitri astfel numiți desemnează de comun acord un al treilea arbitru, care va fi președintele tribunalului de arbitraj. Acesta din urmă nu trebuie să fie cetățean al uneia dintre părțile în dispută, nici să își aibă reședința obișnuită pe teritoriul uneia dintre aceste părți, nici să fie în serviciul uneia dintre ele și nici să se fi ocupat deja de afacerea în cauză în altă calitate.

3. Dacă președintele tribunalului de arbitraj nu a fost desemnat în termen de două luni de la numirea celui de-al doilea arbitru, secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa trebuie să desemneze președintele, la cererea uneia dintre părțile în dispută, într-un nou termen de două luni.

4. Dacă una dintre părțile în dispută nu numește un arbitru în termen de două luni de la primirea solicitării, cealaltă parte poate informa secretarul executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care desemnează președintele tribunalului de arbitraj într-un nou termen de două luni. La desemnarea sa, președintele tribunalului de arbitraj solicită părților care nu au numit un arbitru să facă acest lucru în termen de două luni. Dacă acest interval nu este respectat, președintele comunică acest lucru secretarului executiv al Comisiei Economice pentru Europa, care face numirea într-un nou termen de două luni.

5. Tribunalul de arbitraj dă sentința conform dreptului internațional și dispozițiilor din prezenta convenție.

6. Orice tribunal de arbitraj constituit în aplicarea dispozițiilor din prezenta anexă își stabilește regulamentul de procedură.

7. Deciziile tribunalului de arbitraj atât asupra chestiunilor de procedură, cât și de fond sunt adoptate de membrii săi cu majoritate de voturi.

8. Tribunalul poate lua toate măsurile adecvate pentru stabilirea faptelor.

9. Părțile în dispută facilitează sarcina tribunalului de arbitraj prin toate mijloacele aflate la dispoziția lor, în special:

a) furnizează tribunalului toate documentele, facilitățile și informațiile relevante;

b) permit tribunalului, dacă este necesar, să citeze și să audieze martori sau experți.

10. Părțile în dispută și arbitrii protejează secretul oricărei informații pe care o primesc cu titlu confidențial în timpul procedurii de arbitraj.

11. Tribunalul de arbitraj poate, la cererea uneia dintre părți, să recomande măsuri intermediare de protecție.

12. Dacă una dintre părțile în dispută nu se prezintă în fața tribunalului de arbitraj sau nu își apără cazul, cealaltă parte poate solicita tribunalului să continue procedura și să pronunțe sentința definitivă. Absența unei părți sau incapacitatea acesteia de a-și apăra cazul nu împiedică desfășurarea procedurii.

13. Tribunalul de arbitraj poate audia și determina contestațiile care rezultă direct din obiectul disputei.

14. Dacă tribunalul de arbitraj nu decide altfel în funcție de împrejurările speciale ale cazului, cheltuielile de judecată, inclusiv remunerarea membrilor săi, sunt suportate în mod egal de părțile în dispută. Tribunalul ține o evidență a tuturor cheltuielilor și o pune la dispoziție părților în final.

15. Fiecare parte la prezenta convenție care are, în ceea ce privește obiectul disputei, un interes de ordin juridic și care poate fi afectată de o decizie adoptată în cazul respectiv poate interveni în procedură cu acordul tribunalului.

16. Tribunalul de arbitraj pronunță sentința în termen de 5 luni de la data la care a fost constituit, cu excepția cazului în care consideră necesară prelungirea termenului cu o perioadă care să nu depășească 5 luni.

17. Sentința tribunalului de arbitraj este însoțită de o expunere de motive. Ea este definitivă și obligatorie pentru toate părțile în dispută. Tribunalul de arbitraj o comunică părților în dispută și secretariatului. Acesta din urmă transmite informațiile primite tuturor părților la prezenta convenție.

18. Orice diferend între părți legat de interpretarea sau de executarea sentinței poate fi supus de către una dintre părți tribunalului care a pronunțat sentința sau, dacă acesta din urmă nu poate fi sesizat, unui alt tribunal constituit în acest scop în același mod ca și primul.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**privind promulgarea Legii pentru aderarea României la
Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor
industriale, adoptată la Helsinki la 17 martie 1992**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din
Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aderarea României la
Convenția privind efectele transfrontiere ale accidentelor industriale, adoptată
la Helsinki la 17 martie 1992, și se dispune publicarea acestei legi în
Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 17 martie 2003.
Nr. 137.

D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 90
din 4 martie 2003**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1)
din Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă**

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Aurelia Popa	— procuror
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998, excepție ridicată de Demeter János și Kiss Enikő în Dosarul nr. 170/2002, precum și de Silviu Ioachim și Máté Katalin în Dosarul nr. 186/2002, ambele dosare aflate pe rolul Curții de Conturi — Secția jurisdicțională.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea Dosarului nr. 316C/2002 la Dosarul nr. 310C/2002, având în vedere că obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în cele două dosare este identic.

Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile conexării. În consecință, în temeiul art. 164 din Codul de procedură civilă și al art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea dispune conexarea dosarelor anterior menționate, pentru o mai bună administrare a justiției.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, arătând că nu sunt îndeplinite condițiile stabilite de art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, care prevede că sesizarea Curții Constituționale este de competența exclusivă a instanțelor judecătorești. Întrucât Curtea de Conturi nu se circumscrie noțiunii de instanță judecătorească, se apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

Prin încheierile din 11 iunie 2002 și 13 iunie 2002, pronunțate în dosarele nr. 170/2002 și nr. 186/2002, **Curtea de Conturi — Secția jurisdicțională a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a**

dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998, excepție ridicată de Demeter János și Kiss Enikő, respectiv de Silviu Ioachim și Máté Katalin.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că sunt încălcate prevederile constituționale invocate, întrucât acordarea tichetelor de masă este condiționată de existența contractului individual de muncă. Se arată că funcționarii publici, care, în baza Legii nr. 188/1999, nu mai sunt „în relații de muncă” cu angajatorul, ci „în relații de serviciu”, nu mai au contracte de muncă cu autoritatea sau instituția publică unde își desfășoară activitatea, acestea fiind înlocuite de ordinul sau dispoziția de numire în funcție. Deosebirile existente între raportul de muncă reglementat de dreptul muncii și raportul de serviciu consacrat de statutul funcționarilor publici nu sunt de natură a conduce la restrângerea unor drepturi, cum sunt cele privind tichetele de masă, sau la crearea vreunei discriminări între funcționarii publici și salariații care nu au această calitate, dar care lucrează la aceeași instituție pe baza unui contract de muncă.

Curtea de Conturi, în punctul său de vedere, luând în considerare jurisprudența Curții Constituționale în materia competenței de sesizare a sa cu excepția de neconstituționalitate, arată următoarele:

Potrivit art. 139 alin. (1) din Constituție, care prevede că, în condițiile legii, Curtea de Conturi exercită și atribuții jurisdicționale, activitatea instanțelor acestei autorități are sorginte constituțională. Sub acest aspect, instanțele Curții de Conturi sunt instanțe speciale, care au o competență aparte în materie de judecată, „competență atrasă de natura relațiilor speciale pe care le judecă ori de segmentul realității sociale pe care legea îl atribuie spre a fi reglementat prin hotărâri judecătorești”. Această împrejurare nu ar trebui să ducă la concluzia că, prin sfera specială a relațiilor sociale sau a subiecților supuși jurisdicției Curții de Conturi, activitatea desfășurată de aceasta ar ieși din sfera activității instanțelor judecătorești și ar deveni o activitate administrativ-jurisdicțională. Cuprinderea instanțelor de judecată ale Curții în cadrul acestei instituții a fost concepută de legiuitor ca o modalitate de a asigura o înfăptuire rapidă și eficientă a justiției financiare, iar nu pentru a determina o ingerință a administrativului în activitatea acestor instanțe. De altfel, activitatea jurisdicțională este înfăptuită de judecători financiari care sunt numiți de Președintele României și care sunt independenți și inamovibili pe durata exercitării mandatului lor.

Pe de altă parte, instanțele Curții de Conturi fiind abilitate să judece cauze civile din domeniul determinat de lege, sunt ținute să aplice principiile fundamentale ale procesului civil specifice instanțelor de drept comun, cu aplicarea normelor cuprinse în Codul de procedură civilă.

Prin urmare, „modul de organizare și funcționare, precum și procedura de judecată a instanțelor Curții asigură o totală și sigură independență a acestora în înfăptuirea justiției, legea fiind unicul temei în baza căruia se înfăptuiește această justiție”. În conformitate cu Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, instanțele acestei Curți sunt instanțe judecătorești speciale, care, având o competență specifică, judecă în aceleași condiții și după aceleași reguli de procedură ca și instanțele de drept comun și își desfășoară activitatea sub controlul Curții Supreme de Justiție.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998, Curtea de Conturi apreciază ca fiind întemeiată critica, întrucât se creează discriminări între funcționarii publici și celelalte persoane care își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată. De asemenea, în conformitate cu dispozițiile art. 18¹ din Legea nr. 35/1997, cu modificările ulterioare, s-a solicitat punctul de vedere al Avocatului Poporului.

Guvernul arată că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât competența de a sesiza Curtea Constituțională nu o au decât instanțele judecătorești prevăzute de lege, în mod expres și limitativ, iar nu și alte organe de jurisdicție. Se invocă în acest sens Decizia Plenului Curții Constituționale nr. II/1995 prin care s-a statuat că instanțele Curții de Conturi nu pot sesiza Curtea Constituțională cu excepții de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului arată că dreptul la acordarea alocației de hrană nu constituie un drept fundamental, ci un drept subiectiv a cărui exercitare este condiționată de existența unui contract individual de muncă, precum și de posibilitatea angajatorului de a suporta integral costurile tichetelor de masă. Prin urmare, nu se poate reține nici existența restrângerii unor drepturi fundamentale, cu atât mai mult cu cât regimul juridic aplicabil raportului de muncă este diferit de cel aplicabil raportului de serviciu.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998 privind acordarea tichetelor de masă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 13 iulie 1998, text de lege care are următorul conținut:

— Art. 1 alin. (1): *„Salariații din cadrul societăților comerciale, regiilor autonome și din sectorul bugetar, precum și din cadrul unităților cooperatiste și al celorlalte persoane juridice sau fizice care încadrează personal prin încheierea unui contract individual de muncă, denumite în continuare angajator, pot primi o alocație individuală de hrană, acordată sub forma tichetelor de masă, suportată integral pe costuri de angajator.”*

Textele constituționale invocate de autorii excepției ca fiind încălcate au următoarea redactare:

— Art. 16 alin. (1) și (2): *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

— Art. 49: *„(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea Constituțională constată că, potrivit art. 144 lit. c) din Constituție, este competentă să hotărască asupra „*excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea legilor și a ordonanțelor*”. În aplicarea acestei dispoziții constituționale, conform art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, „*Curtea Constituțională decide asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau ordonanțe ori a unei dispoziții dintr-o lege sau dintr-o ordonanță în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei*”. Prin urmare, atât Constituția, cât și legea de organizare și funcționare a instanței constituționale stabilesc competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a sesiza Curtea Constituțională cu excepțiile de neconstituționalitate ridicate în fața lor. Prin Decizia Plenului Curții Constituționale nr. 11 din 15 februarie 1995 privind înțelesul noțiunii de „*instanță judecătorească*” în cadrul controlului de constituționalitate „*a posteriori*”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47

din 13 martie 1995, Curtea a statuat că instanțele judecătorești sunt stabilite, în baza art. 125 alin. (1) din Constituție, de Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească și de Legea nr. 54/1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare. Astfel, art. 125 alin. (1) din Constituție, care are ca titlu „*Instanțele judecătorești*”, dispune că „*Justiția se realizează prin Curtea Supremă de Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege*”. Cu acel prilej Curtea a reținut că „*textul constituțional se referă la instanțe judecătorești, care sunt expres și limitativ stabilite de lege, și deci nu este posibil ca sfera lor să fie extinsă prin analogie. Faptul că instanțele Curții de Conturi nu sunt instanțe judecătorești rezultă și din împrejurarea că art. 139 din Constituție, care se referă la Curtea de Conturi, nu este înscris în capitolul VI al titlului III «Autoritatea judecătorească»*”. Pe de altă parte, aceste instanțe nu înfăptuiesc justiția, deoarece art. 139 alin. (1) prevede doar că, în condițiile legii, Curtea de Conturi exercită și atribuții jurisdicționale“.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

D E C I D E:

Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Legea nr. 142/1998, excepție ridicată de Demeter János și Kiss Enikő în Dosarul nr. 170/2002, precum și de Silviu Ioachim și Máté Katalin în Dosarul nr. 186/2002, ambele dosare aflate pe rolul Curții de Conturi — Secția jurisdicțională.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 martie 2003.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2—4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro